

Een Mariabeeld van vijf eeuwen in Waddinxveen

In de serie bedevaarts- plaatsen in het bisdom Rotterdam richten we onze blik in dit nummer op Onze Lieve Vrouw van Waddinxveen. De devotie rond 'De Blinkende Lieve Vrouw', in de parochiekerk Sint-Victor, is de laatste jaren wat verwaterd. Wel is in de parochie dit jaar weer een Marialof gehouden, op de feestdag van Sint Victor.

"Bij het Marialof, dat nu na een paar jaar weer is gehouden, waren wel veertig mensen, ook jongeren. Dat stemt hoopvol. Het zou goed zijn om na te denken hoe we de devotie rond Onze Lieve Vrouw van Waddinxveen weer nieuw leven in kunnen blazen," vertelt diaken Dick Vrijburg (foto). Sint-Victorzon-

dag wordt de laatste jaren wel weer gevierd. Er wordt dan ook een bijzondere spreker uitgenodigd, zoals de burgemeester van Waddinxveen of iemand als Leo Fijen, van Kruispunt. Op het Sint-Victorfeest worden vrijwilligers, die grote verdiensten hadden voor de parochie en afscheid nemen, geëerd met een

kleine verzilverde kopie van het Mariabeeld. Er waren dit jaar ook Sint-Victorkoekjes, gebakken door Vrijburg zelf. Voordat hij diaken werd gewijd – in 2007 – was hij werkzaam als bakker, vandaar.

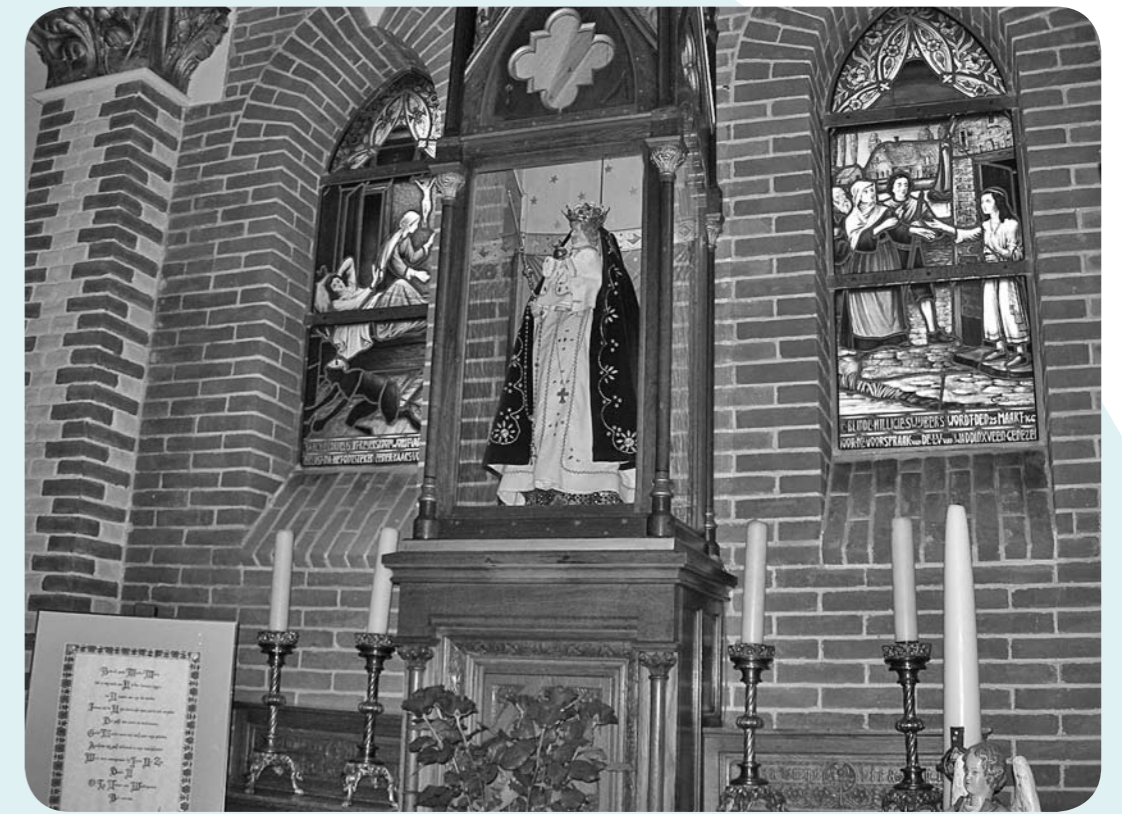
Gekroonde Maria

De Blinkende Lieve Vrouw staat in een kapel rechts achterin de Sint-Victorkerk. Het is een witgeschilderd houten beeld dat omstreeks 1500 is vervaardigd. Maria heeft in haar rechterhand een scepter, het Kindje Jezus houdt een globe in zijn linkerhand. Maria draagt een wit bestikt onderkleed en een rozenkrans, en daaroverheen een eveneens bestikt blauw overkleed. Het gewaad van het kind is helemaal wit. Maria is bovendien gesierd met een halsketting en een lage keten waaraan een crucifix hangt. De madonna en het kind dragen een gouden, met edelstenen bezette kroon. Gekroonde Maria's zijn een aanwijzing dat het niet om zomaar een beeld gaat, maar dat het een bijzondere waarde, kracht en betekenis heeft.

Aan weerszijden van het Mariabeeld zijn glas-inloodramen aangebracht, die enkele aan Onze Lieve Vrouw van Waddinxveen toegeschreven wonderen verbeelden. Links een raam met als onderschrift: 'Marchje Cornelis uit Reijerskoop wordt van duivelen verlost na het onsteken eener kaars voor OLV' en rechts: 'De blinde Hilligie Swijbers wordt den 25 maart 1667 door de voorspraak van de LV van Waddinxveen genezen'. De Mariakapel is elke ochtend open om kaarsen op te steken. Ook kunnen mensen intenties schrijven in een boek. Er zijn devotieprentjes en kerstkaarten met een afbeelding van Onze Lieve Vrouw van Waddinxveen verkrijgbaar. Wonderen worden overigens al jaren niet meer gemeld.

Volle boten met pelgrims

Diaken Vrijburg: "De parochie van Waddinxveen zit in een grote 'cluster' met de parochies van Gouda,

Moordrecht/Gouderak, Boskoop, Bodegraven en Reeuwijk. Het kan best zijn dat onze voortgaande samenwerking de mensen stimuleert om over de grens van hun eigen plaats en parochie heen te kijken en bij elkaar op bezoek te gaan. Ook kan het een kans zijn om Onze Lieve Vrouw van Waddinxveen weer breed onder de aandacht te brengen. Ik zou het wel mooi vinden als er weer volle boten met pelgrims vanuit Gouda naar Waddinxveen komen!"

Naar Schiedam

In de volgende Rondon de Kerk staat Schiedam als bedevaarts- plaats in de schijnwerpers. Daar wordt Sint Liduina nog steeds herdacht op de tweede zondag na Pasen, volgend jaar op 26 april. Dat gebeurt met een Eucharistieviering in de basiliek van Sint Liduina en Onze Lieve Vrouw Rozenkrans waarin de bisschop van Rotterdam voorgaat, en met een stille omgang.

Onze Lieve Vrouw in Gouda

Het beeld van Onze Lieve Vrouw, dat nu in de kerk van Sint-Victor in Waddinxveen in een kapel staat, is pas na verschillende omzwervingen aldaar terecht gekomen. Vóór de Reformatie staat het beeld in de Sint-Janskerk in Gouda en bezit het wonderkracht: na een bezoek aan deze Maria kan een kreupele weer lopen en laat hij zijn krukken bij het beeld achter. Een blinde kan weer zien en een melaatse geneest van zijn ziekte. Deze genezingen spelen zich vermoedelijk omstreeks 1532 af. Er was ook veel toeloop van pelgrims naar het Mariabeeld. Haar plek wordt het altaar van de 'Blinkende Lieve Vrouwe' genoemd vanwege de eeuwig flakkerende kaarslamp die voor dit altaar hangt. Na de Reformatie wordt het beeld aanvankelijk op een zolder in Gouda verborgen.

Cornelis de Jager koopt het Mariabeeld

In 1657 koopt de priester Cornelis de Jager het beeld. Het bezit nog steeds wonderbaarlijke krachten. Met behulp van het beeld geneest De Jager Margaretha de Wit, die door twee duivels is bezeten. Tijdens de duiveluitdrijving leggen de duivels getuigenis af over de eerdere wonderen van het beeld en voorspellen zij dat

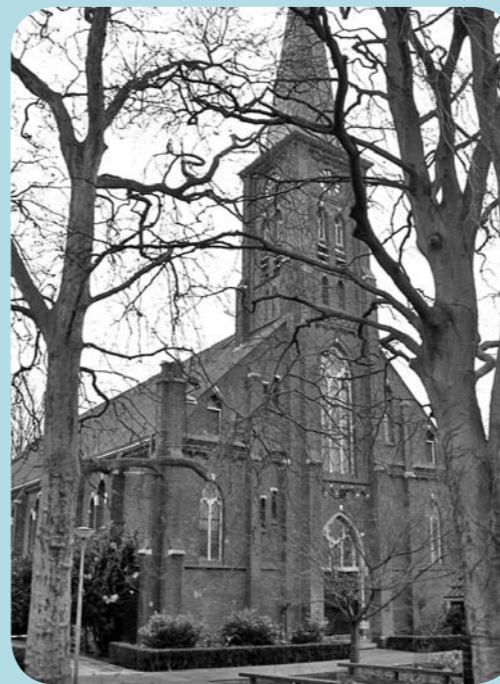
Pastoor Cornelis de Jager

nieuwe mirakelen volgen. Het gerucht van de spectaculaire duiveluitdrijving verspreidt zich over de stad.

Na de bevrijding van haar kwelgeesten wordt Margaretha door toedoen van Maria geheel genezen. Drie jaar later woont ze, gezond en wel, bij De Jager en zijn zuster in huis. De schuilkerk van Gouda wordt gekozen als vaste verblijfplaats voor het wonderbeeld. Eén van de wonderen die in deze tijd plaatsvindt is dat een lamp, die voor het beeld staat, daar is gedooft, uit zichzelf weer gaat branden. Sindsdien houdt men de lamp steeds brandende, of 'blinkend'.

Onze Lieve Vrouw naar Waddinxveen

Pastoor De Jager vindt dat het beeld in een schuilkerk niet tot zijn recht komt en doet de gelofte er een bedevaartkapel voor op de richten. Die gelegenheid krijgt hij pas als hij wordt overgeplaatst naar Waddinxveen. Daar geeft hij in 1662 opdracht tot de bouw van een kapel, geheel door hem bekostigd. Hij kiest een plek aan de Goudkade

De Sint-Victorkerk in Waddinxveen

in Zuid-Waddinxveen, anderhalve kilometer ten zuiden van het dorpscentrum rondom de toenmalige, middeleeuwse parochiekerk. De kerk krijgt om onduidelijke redenen Sint Victor als schutspatroon; vanouds is Sint Petrus de patroon van Waddinxveen. Na opstelling van het Mariabeeld in deze nieuwe kapel, wordt het beeld vanwege zijn wonderdadige werking voorwerp van devotie voor de omwonenden, en komt ook hier een bedevaartpraktijk op gang. De Jager noteert de wonderen op losse strookjes papier of in kleine katertjes. In de meeste gevallen gaat het om miraculeuze genezingen. Opvallend genoeg ontbreken wonderen waarbij iemand zich bekeert, zoals in het nabijgelegen Mariahei-

ligdom te Haastrecht wel eens gebeurt. Na het overlijden van pastoor De Jager in 1673 wordt niet veel meer over de verering vernomen. Het hangt vaak van de pastoor af of een devotie al dan niet in stand blijft. De kapel wordt in 1740 vergroot tot kerk en krijgt een torentje. In 1836 wordt de kerk afgebroken wegens bouwvalligheid en door een nieuw kerkgebouw vervangen, dat dienstdoet tot ca. 1880. Dan wordt de huidige neogotische kerk gebouwd, één van de eerste kerken van de Rotterdamse architect E.J. Magry.

Herleving van de bedevaart in de twintigste eeuw

Pas in de twintigste eeuw blaast pastoor Scheffer de Mariacultus nieuw leven in. Initiatiefnemer is de Goudse kapelaan B. de Jong, die in die periode ook opnieuw aandacht vraagt voor de oude devotie van Onze Lieve Vrouw ter Nood Gods in Gouda en Onze Lieve Vrouw van Foy te Haastrecht. Hij houdt overal voordrachten, wat vanaf 1916 leidt tot een reeks publicaties. De propaganda heeft succes: net als vroeger komen de pelgrims weer met boten over de rivier de Gouwe naar de Sint-Victorkerk in Waddinxveen. Daar bieden zij de Lieve Vrouw kaarsen aan en zingen Maria-liederen. In deze jaren worden ook weer genezingswonderingen aan pastoor Scheffer gemeld.